

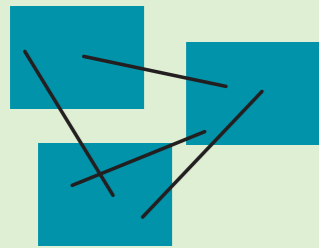
Vaste werkplek of beste omgeving

Het woord 'klas' heeft in onze taal twee betekenissen: een groep kinderen met hun leraar of de ruimte waarin deze groep les krijgt. Tegenwoordig wordt dit woord nauwelijks meer gebruikt, omdat beide betekenissen aan het verdwijnen zijn. Nieuwe onderwijsconcepten gaan uit van niveaugroepen, combinatiegroepen en allerlei mix-varianten in plaats van de klas met kinderen van dezelfde leeftijd. De klassikale instructie maakt plaats voor andere werkvormen waar het reguliere klaslokaal minder geschikt is. De vaste plek in de klas maakt plaats voor een flexibele leeromgeving.

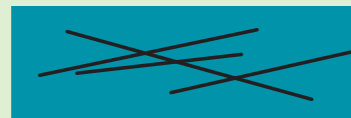
Auteur: Wendie Hardeman, adviseur onderwijshuisvesting van nul25. Voor meer informatie zie: www.nul25.nl.

Steeds meer scholen kiezen bijvoorbeeld een 'domein', 'unit' of '(speel)leerplein' om het onderwijsconcept te ondersteunen. Hiermee bieden zij leerlingen van verschillende leeftijden, niveaus of aandachtsgebieden

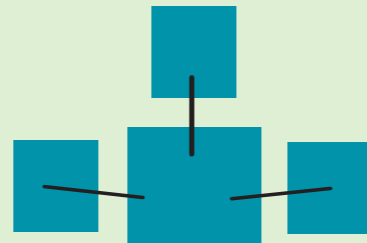
de best passende omgeving voor hun activiteiten. Hoe ziet deze nieuwe omgeving er dan uit? Aan de hand van drie praktijkvoorbeelden laten we de verschillende mogelijkheden zien.

Het domein, de kinderen verplaatsten zich naar een plek, het domein dat ingericht is voor specifieke activiteiten.

De unit, de kinderen verplaatsten zich binnen één grote ruimte, de unit naar verschillende plekken voor specifieke activiteiten.

Het leerplein, de kinderen verplaatsten zich naar een centrale, verbindende plek, het leerplein voor diverse niet-klassikale activiteiten

De totale ruimte die nodig is past binnen de normatieve kaders. De mogelijkheden om de ruimte te gebruiken zijn echter groter en de ruimtebenutting dus efficiënter. Er kan meer maatwerk geboden worden als het gaat om werkvormen.

Het besef dat kinderen op verschillende manieren leren is heel bevrijdend voor zowel de kinderen als de leerkrachten. De ene leerling heeft meer begeleiding nodig dan de ander. Sommige werken graag in een groepje en anderen liever alleen.

Naast het **domein** en de **unit** zien we ook steeds meer **leerpleinen** als verbindend gebied tussen meerdere thuisbasisruimtes, zoals Brede school Noorder Breedte in Diemen. De groepsinstructie vindt plaats in de thuisbasis, het uitwerken op het leerplein.

Er zijn nog meer huisvestingsconcepten te bedenken. Het succes ervan wordt bepaald het onderwijsconcept. Form follows function en niet andersom.

Ook in bestaande scholen is het mogelijk een vernieuwend onderwijsconcept in te passen. Met een paar kleine, simpele ingrepen is het mogelijk ruimtes met elkaar te verbinden en de vaste werkplek te vervangen door de beste omgeving.

Binnen de unit van Basisschool Wittering Rosmalen zijn verschillende werkvormen mogelijk. Kinderen van drie leerjaren zitten door elkaar en kiezen hun eigen werkplek bij de activiteit van het moment.

In de hangmat

Leesdomein in het Integraal Kindcentrum Mondomijn te Helmond. Dit gebied wordt per toerbeurt gebruikt door alle leerlingen van de school.

op de computer

of op de bank een boekje lezen

Op de achtergrond geeft een leerkracht begeleiding, in het midden is een groepje samen aan het werk en op de voorgrond twee meiden individueel, maar wel naast elkaar.